

M. Bilgen

VAN DER HEEM . N . V .

BALANS

per

30 APRIL 1943.

VERSLAG VAN DE DIRECTIE OVER DE EERSTE TWAALF
MAANDEN VAN HET 14de BOEKJAAR, LOPENDE VAN
1 Mei 1942 - 30 April 1943.

Aan

Commissarissen en Aandeelhouders
van de Naamloze Vennootschap VAN DER HEEM N.V.

Mevrouw, Mijne Heren,

Alhoewel ingevolge het besluit van Aandeelhouders van 12 April 1943 ons boekjaar gewijzigd is en dit in verband met de overgang naar boekjaren gelijk aan kalenderjaren niet per 30 April 1943, doch pas per 31 December 1943 afsluit, geven wij U hierbij toch een verslag omtrent de toestand der vennootschap per 30 April 1943 en haar handelingen in het tijdvak 1 Mei 1942 - 30 April 1943 en leggen U tevens over de tussentijdse balans per 30 April 1943,

de resultatenrekening over
het tijdvak 1 Mei 1942 -
30 April 1943,

de tussentijdse fiscale balans
per 30 April 1943.

BESTUUR:

In de algemene vergadering van aandeelhouders van 21 December 1942 werd Mevrouw C.G.van der Heem -Hemmes van Zoetendaal opnieuw benoemd tot Commissaris van onze vennootschap.

ALGEMEEN OVERZICHT:

Schreven wij reeds in het vorige jaarverslag, dat het toen afgelopen boekjaar een der moeilijkste in het bestaan van onze vennootschap geweest was, ook het thans verstreken boekjaar heeft ons voor zeer grote problemen geplaatst. Van de steeds moeilijker wordende omstandigheden, waaronder het Nederlandse bedrijfsleven gebukt gaat, krijgt ook onze onderneming ruimschoots haar deel. Vooral het personeelvraagstuk is in het afgelopen jaar zeer

.....

moelijk geweest. Het plotseling weghalen van de beste jeugdige werknemers stelde ons voor schier onoverkomelijke moeilijkheden, vooral omdat de vervanging eerst na verloop van lange tijd en dan slechts door non-valide arbeidskrachten mogelijk was. Daarnaast werd de in het vorige jaarverslag geuite verwachting, dat een belangrijk gedeelte van de door de L.G.W. Hakenfelde verstrekte orders zou worden geannuleerd, bewaarheid. Nadat de fabricage van onze aflopende civiel-productie in een geforceerd tempo was geschied, konden wij de vrijgekomen productiecapaciteit door het wegvallen van aansluitende opdrachten niet volledig benutten. Slechts door het verkrijgen van nieuwe opdrachten op het gebied van stofzuigers en elektrische motoren kon na enige tijd de hieruit ontstane onderbezetting gedeeltelijk opgevangen worden. De als gevolg hiervan zeer wisselvallige fabrieksbezetting en de grote moeilijkheden met ons personeel hebben de productiviteit en de rentabiliteit van onze onderneming in het afgelopen boekjaar zeer ongunstig beïnvloed.

ONTWERPEN:

Door het verbod om na-oorlogse producten te ontwikkelen moest ons Laboratorium haar werkzaamheden gedeeltelijk staken. Een gedeelte van ons Laboratorium-personeel is in dit boekjaar ingeschakeld bij de verscherpte eindcontrole van onze producten. Verder werden er op onze Laboratoria artikelen ontworpen, die of reeds in fabricage waren genomen, of waartoe opdrachten zouden worden gegeven.

Er zijn er dit jaar nieuwe ontwerpen gemaakt en werd de fabricage voorbereid van radio-apparaten, stofzuigers, ventilatoren, handdynamo's, handboormachines en industriemotoren in diverse typen, terwijl de ontwerpen van broodroosters, naaidoosjes en vitrinekasten wel gemaakt zijn, doch niet tot fabricage geleid hebben.

Verder zijn er diverse meetapparaten voor Laboratoriumgebruik ontworpen en geconstrueerd, waaronder een square-wave generator, die wij inmiddels in de handel brachten.

.....

FABRICAGE:

De productieresultaten over dit boekjaar zijn in velerlei opzicht teleurstellend geweest. Van tal van producten is het fabricageprogramma niet gehaald. Als oorzaken van deze slechte gang van zaken kunnen in het algemeen worden genoemd:

1. Het grote personeelverloop, veroorzaakt door het vorderen van ingewerkte arbeidskrachten voor Duitsland, het vrijwillig vertrek naar Duitsland en de mogelijkheid tot het verkrijgen van hogere verdiensten door verandering van werkkring;
2. een zeer onregelmatige materiaal aanvoer;
3. een verscherpte kwaliteitscontrole, die noodzakelijk is om, ondanks de achteruitgang in kwaliteit van grondstoffen en halffabrikaten en het gebruik van vervangingsmaterialen, ons product kwalitatief op hoog peil te houden;
4. de slechte vooruitsichten voor het verkrijgen van aansluitende opdrachten, waardoor het tempo van fabricage doelbewust verlangzaam werd.

METAALWARENFABRIEK:

Onze metaalwarenfabriek was het afgelopen jaar zeer goed van werk voorzien, doch juist de productie van deze afdeling van ons bedrijf leed het meest door het opvorderen van personeel. De omvang van fabricageverliezen veroorzaakt door het inleren van nieuw personeel werd ons duidelijk bij het weer op gang brengen van onze stofzuigerfabricage, die na een stilstand van een half jaar, weer met geheel nieuw personeel hervat moest worden.

Onze motorenproductie ondervond eveneens in sterke mate de gevolgen van het gebrek aan ingeleerd personeel, terwijl technische moeilijkheden bij leveranciers de fabricage van handboormachines en handdynamo's aanmerkelijk vertraagde. Toch hebben wij technisch het peil van onze eigen machinale onderdelenfabricage in het afgelopen jaar aanmerkelijk kunnen verbeteren; speciaal op het gebied van het assen- en kaliberslijpen zijn er zeer goede resultaten bereikt.

.....

HOUTFABRIEK:

Als gevolg van de teruggebrachte radiofabricage bleef ons houtbedrijf ook beduidend onder haar productie-capaciteit. De eigenlijke fabricage gaf geen moeilijkheden, doch de slechte vooruitzichten voor het verkrijgen van aansluitende orders op radiokasten noodzaakte ons, de aanwezige orders over een zo lang mogelijk tijdvak te verdelen.

MONTAGEFABRIEK:

Ook in onze montagefabriek, waar het grootste gedeelte van het personeel uit vrouwelijke arbeidskrachten bestaat, was het personeelsprobleem de belangrijkste oorzaak van de lagere productie. Verder werkte de verzwaarde technische controle remmend op de productie, doch heeft tot gevolg gehad, dat de kwaliteit van ons product aanmerkelijk steeg en thans voldoet aan alle redelijk te stellen eisen.

OMZET:

De omzet bedroeg in het afgelopen boekjaar	f. 3.637.000.-
tegen in het vorige jaar 1941 - 1942	" 4.299.000.-
en in het jaar 1940 - 1941	2.469.000.-

De splitsing naar artikelgroepen in vergelijking met het vorige boekjaar luidt:

	1942 - 1943	1941 - 1942
Radio-apparaten	f. 1.619.000.-	f. 1.736.000.-
Stofzuigers	142.000.-	1.096.000.-
Electrische Motoren	105.000.-	428.000.-
Handboormachines	36.000.-	15.000.-
Handdynamo's	112.000.-	-----
Houtwaren	179.000.-	33.000.-
Schakelmateriaal H'felde	779.000.-	659.000.-
Electr.kleinmot.H'felde	637.000.-	306.000.-
Diversen	28.000	26.000.-
	-----	-----
	f.3.637.000.-	f. 4.299.000.-
	=====	=====

De omzet is dus met f.660.000.- verminderd, de eigenlijke productie is echter nog sterker gedaald, daar in dit boekjaar voor een bedrag van f.581.000 aan radio-apparaten is verkocht, die vóór 30 April 1942 zijn gefabriceerd.

Deze radio-apparaten waren bestemd om via de N.V.R.S.Stokvis en Zonen op de Nederlandse markt te worden gebracht, doch werden door de Duitse autoriteiten opgevorderd.

Aangezien wij steeds minder goederen bestemd voor de Nederlandse markt mochten fabriceren, verminderden ook de leveranties aan onze oude relaties. Zo werd aan de N.V.Lindeteves Stokvis in het geheel niets geleverd en aan de N.V.R.S.Stokvis, Holland-Electro, Thabur en dergelijke oude afnemers slechts voor zeer geringe bedragen.

Ook onze export heeft feitelijk haar afzetgebied verloren. Alleen met Zwitserland onderhouden wij nog een geregelde zakenrelatie. Door de sterk verhoogde kostprijzen levert de export naar de z-g-neutrale landen verlies op.

GELDMIDDELEN:

Onze liquiditeitspositie is t.ov.het vorige jaar niet verbeterd. Onze investeringen in voorraden en orders in bewerking bleven ongewijzigd op f.1.750.000.- Hiervan werd 77% door onze afnemers gefinancierd tegen 51% per 1 Mei 1942.

De financiering van onze vaste activa is enigszins verbeterd. Per 1 Mei 1942 werd 75% van ons eigen plus vreemd kapitaal op lange termijn gebruikt voor de financiering van onze vaste activa. Ondanks een vermindering van het vreemde kapitaal op lange termijn met f.48000.- is dit percentage thans gedaald tot 70%.

Het eigen plus vreemde kapitaal op lange termijn bedroeg aan het einde van dit boekjaar f.948.000.- waartegenover een investering in vaste activa staat van f.668.000.-

Wij trachten zoveel mogelijk de financiering van ons eigenlijk productie-apparaat (Gebouwen, Machines, Inrichting e.d.) door vreemd kapitaal op lange termijn te doen geschieden, de financiering van onze voorraden en orders in bewerking door eigen kapitaal en vooruitbetalingen van afnemers. Voor iedere verdere uitbreiding van het productie-apparaat zal een speciale financieringsbron

gevonden moeten worden. Dit zal eveneens het geval moeten zijn, wanneer een wijziging in onze verkoopsmethode een hogere investering in voorraden van gereed product en debiteuren tot gevolg heeft.

TECHNISCHE DIENST:

Onze Technische Dienst werkte in het afgelopen jaar bevredigend. Het aantal service dépôts bleef ongewijzigd op 9. Er werden dit jaar 1044 service bezoeken bij klanten aan huis gebracht, tegen 943 het jaar daarvoor.

Het aantal ~~zaterdag~~ reparaties in de service-dépôts is eveneens enigszins gestegen, nl. van 4894 tot 5477, voornamelijk veroorzaakt door het grotere aantal stofzuigerreparaties.

MACHINES:

Belangrijke uitbreidingen van ons machinepark konden niet plaats vinden. Aangeschaft is dit jaar voor f.63.000.- tegen f.134.000.- het jaar daarvoor. De belangrijkste nieuwe aanschaffingen waren voor het metaalbedrijf, nl. een Reinecker rondlijpmachine voor het slijpen van assen, een Christen fraismachine en een A.I.draaibank. De in het vorige boekjaar aangeschafte 250 Tons Schüllerpers is dit jaar in bedrijf gesteld voor de fabricage van stofzuigerkappen en ketels, evenals de Montforts halfautomaat, die o.m. gebruikt wordt voor de fabricage van gietijzeren lagerschilden van motoren. Deze laatste machine is de eerste van dit type in Nederland.

GEBOUWEN:

Uitbreidingen vonden er niet plaats. Wel waren wij in staat de normale onderhoudswerken uit te voeren. Zo werd b.v. het gehele gebouw aan de buitenzijde geschilderd. Het ruimte-probleem bleef ook dit jaar urgent, daar de voorraden niet gedaald zijn. Door gebrek aan opslagruimten in de onmiddellijke omgeving van de fabriek, moesten wij wel de diverse over de gehele stad verspreid liggende pakhuisen aanhouden.

De magazijn oppervlakte in ons fabrieks-complex bedraagt 2550 M², daarnaast zijn er 1400 M² pakhuisruimten bijgehuurd. Door een betere inrichting van de magazijnruimten hebben wij getracht, het gebrek aan opslagruimten te ondervangen. Ten dele zijn wij hierin geslaagd.

Verder hebben wij een aangrenzende strook grond, groot 20 are, in erfpacht genomen voor uitbreiding van onze rijwielstalling en verbetering van de toegang naar het achterterrein.

In dit boekjaar is de organisatie van onze fabrieksbrandweer voltooid. Wij beschikken thans over een goed uitgeruste en geoefende brandweerploeg, bestaande uit 28 personen, die onmiddellijk bij ieder gevaar voor ons gebouw in dienst treedt.

ASSURANTIE:

Zowel onze vaste eigendommen als onze roerende goederen zijn volledig tegen brand- en molestschade verzekerd.

De totaal verzekerde waarde bedraagt momenteel f.4.300.000.- waarvan f.2.400.000.- bestemd voor gebouwen, machines en verdere inrichting.

Naast onze verzekeringen tegen materiele risico's zijn wij eveneens voldoende verzekerd tegen bedrijfsschade, zowel voortspruitende uit normale bedrijfsstagnaties als uit molestschade.

PERSONEEL:

Het totaal van het in onze onderneming werkzame personeel is in dit boekjaar nog verder gestegen. Bedroeg dit per 1 Mei 1942 864 personen, per 1 Mei 1943 waren er 936 personen in onze dienst. Het hoogste aantal bedroeg 943 in December 1942.

Toch heeft deze hogere personeelsbezetting geen verhoogde arbeidsprestatie tot gevolg gehad. Door het opvorderen van goed ingewerkt personeel voor tewerkstelling in Duitsland en het vervangen van deze personen door mensen zonder enige vakopleiding is het gemiddelde peil van ons personeel gedaald.

De in het vorige jaarverslag reeds aangekondigde opvordering van 70 arbeidskrachten heeft in de productie een belangrijke terugslag gegeven, die slechts langzaam door het inleren van nieuwe krachten ondervangen kon worden. Nadat de moeilijkheden tengevolge van deze eerste actie enigszins overwonnen waren, volgde in November 1942

.....

een tweede actie, waarbij als eerste eis een levering van liefst 130 mannelijke krachten voor tewerkstelling in Duitsland gesteld werd. Gezien het grote aantal vrouwelijke arbeidskrachten in onze onderneming zou een inwilligen van een dergelijke eis catastrofale gevolgen voor onze onderneming gehad hebben. Na zeer uitvoerige onderhandelingen met de betreffende Duitse instanties werd in Januari 1943 uiteindelijk genoegen genomen met het afstaan van 12 vakarbeiders. Alhoewel dit dus een zeer belangrijke vermindering van de eerste vordering was, onderging onze productie hierdoor ~~toch~~ weer een terugslag, daar deze arbeidskrachten - hoofdzakelijk gereedschapmakers - niet vervangen konden worden.

Naarmate de arbeidsinzet verscherpt werd, waren vergunningen voor het in dienst nemen van mannelijk personeel steeds moeilijker verkrijgbaar. Er werden ons wel arbeidskrachten toegezonden door het Gewestelijk Arbeidsbureau, doch het grootste gedeelte hiervan was voor ons bedrijf absoluut onbruikbaar ; alleen bleek het nu en dan mogelijk, jong personeel van onder 18 jaar aan te nemen. Alvorens aan deze jongens en meisjes wat te hebben, moeten er belangrijke kosten aan de opleiding worden besteed.

Aan het einde van dit boekjaar dreigde verder nog het moeten afstaan van een belangrijk gedeelte van ons personeel door de bekende maatregel van het weer in krijgsgevangenschap wegvoeren van het voormalige Nederlandse leger. Alhoewel het per 30 April 1943 nog niet bekend was, hoe dit zou aflopen, kunnen wij thans wel zeggen, dat - na diverse besprekingen met de betreffende autoriteiten - wij voor bijna al het hiervoor in aanmerking komende personeel vrijstelling verkregen hebben.

Het was niet alleen het mannelijke gedeelte van ons personeel, dat ons voor zeer veel moeilijkheden plaatste. De slechte gezondheidstoestand, het gebrek aan hulp thuis en de abnormale lonen, die aan vrouwelijke arbeidskrachten bij bepaalde ondernemingen worden betaald, waren de oorzaak, dat ook bij de vrouwelijke werknemers zich een groot personeelsverloop voordeed.

Daar geschikt vrouwelijk personeel zeer moeilijk verkrijgbaar is, hebben wij het gehele jaar een tekort aan vrouwelijk personeel gehad.

Slechts met behulp van grote advertentiecampagnes en het verstrekken van premies voor het aanbrengen van personeel kon zo nu en dan een vacature worden bezet.

Door een sterke uitbreiding te geven aan diverse maatregelen ten gunste van ons personeel, hebben wij ook dit jaar getracht, onze goede werknemers zoveel mogelijk aan onze onderneming te binden en allen zoveel mogelijk te helpen, deze moeilijke tijden door te komen.

De resultaten van de vele werkzaamheden verbonden aan het ageren tegen alle mogelijke acties van arbeidsinzet en personeelsoptvoering, kwamen zeer zeker onze onderneming ten goede, doch waren ook van het grootste belang voor de betreffende personen zelf. En dit kan gezegd worden van vele maatregelen, waarbij wij het belang van ons personeel op de voorgrond geplaatst hebben.

LOONPEIL:

De in het vorige jaarverslag reeds vermelde nieuwe loonregeling is in dit jaar verder doorgevoerd. Het gemiddeld uurinkomen is voor den arbeider dit jaar niet verder verhoogd, doch daar veel jongere krachten door oudere vervangen moesten worden, is het gemiddelde uurloon voor de onderneming wel gestegen. Ter gelegenheid van Kerstmis werd een gratificatie gegeven van één week salaris en met Pasen een halve week. Daar de nieuwe loonregeling met terugwerkende kracht tot 1 Januari 1943 werd ingevoerd, is de hierdoor ontstane achterstallige loonsverhoging met goedkeuring van de betreffende autoriteiten uitbetaald in de vorm van 2 weken extra loon met vacantie.

In bijzondere gevallen werden extra uitkeringen gedaan aan arbeiders of nagelaten betrekkingen van vroeger bij ons in dienst geweest zijnde personen. Verder komen wij onze werknemers tegemoet in 50% van de reiskosten naar de fabriek, terwijl alle mogelijke medewerking wordt verleend bij het verkrijgen van kleding en schoei. Een groot succes werd dedit jaar opnieuw opgerichte Ideeën bus. De hiertoe geïnstalleerde commissie kon aan diverse werknemers premies uitreiken voor waardevolle ideeën op verschillend terrein.

GEZONDHEIDZORG:

Op het gebied van gezondheidszorg moeten vermeld worden de doorlichting op t.b.c.van ons gehele personeel, de periodieke keuringen door onzen huidarts op huidandoeningen en ongedierte en de verstrekking van Vitamine C tabletten.

Ten einde het aantal ongevallen tot een minimum te beperken, werden er allerlei maatregelen genomen om te komen tot de instelling van veiligheidscommissies. Onze zelfbeschermingsorganisatie zorgt voor de veiligheid van ons personeel tijdens eventuele rampen. Een verdere uitbouw van onze eerste hulp bij ongelukkenploeg is in voorbereiding.

SOCIAAL ECONOMISCH:

Op dit gebied dient allereerst vermeld te worden het Spaarfonds voor het personeel. Naast de normale storting van 2% van het uitbetaalde salaris werd door ons een extra storting van 2% verricht, uitmakende een bedrag van f.18,620.-

In verband met de heersende voedseltoestanden werd ook dit jaar voortgegaan met het verstrekken van warme maaltijden, terwijl wij trachten zo nu en dan aan ons personeel een extra versnapering uit te reiken.

Ten einde de distributie van schaarse artikelen onder ons personeel zo juist mogelijk te laten verlopen, werd een eigen distributiedienst in het leven geroepen, waaraan tientallen leden van ons personeel in eigen tijd hun volle medewerking verlenen.

Op alle mogelijke gebieden verstrekken wij weer adviezen aan onze medewerkers. In onze fabriek werd een enquête gehouden, waarin een gedeelte van ons personeel hun oordeel over de toestanden in ons bedrijf kon geven.

ONTWIKKELING:

De ontwikkeling van ons personeel had onze grootste belangstelling.

In bepaalde gevallen werd gelegenheid gegeven, cursussen en lezingen voor rekening van de onderneming te volgen, terwijl verder

.....

onze bibliotheek menig studerende een grote steun is. Vooral nu het noodzakelijk geworden is, ongeschool personeel te scholen en jong personeel zelf op te leiden, zal aan de personeelsopleiding in de toekomst zeer veel aandacht worden besteed. Als begin tot eigen opleiding van jonge werknemers is met ingang van 1 April 1943 aan een 30-tal jongens, werkzaam in de metaalfabriek, een leerovereenkomst aangeboden volgens titel 2 van de Nijverheidsonderwijswet. Ook aan cursussen, die ons personeel meer algemeen ontwikkelen, wordt medewerking verleend. Zo zal er binnenkort een naai- en knipcursus en een E.H.B.O.cursus worden gegeven.

ONTSPANNING:

Voor de nodige ontspanning werd gezorgd door medewerking te verlenen bij de organisatie van personeelsclubjes, die zich o.m. op het gebied van zwemmen, schaken, muziek, zang e.d. bewegen. Het houden van een zomerkamp is in voorbereiding, evenals het huren van volkstuintjes voor ons personeel. In December 1942 hielden wij een middag in het City theater, waar onze werknemers onze nieuwe bedrijfsfilm konden bewonderen.

ALGEMEEN:

Door de vermeerdering van het sociale werk, moest ook onze afdeling Sociale Zaken een uitbreiding ondergaan in de vorm van een assistente, die het contact met het vrouwelijk personeel onderhoudt en bemiddelend optreedt bij alle mogelijke personeelsproblemen.

De band van de zaak met haar medewerkers werd onderhouden door ons mededelingenblad, de VDH-omroep, de band tussen het personeel onderling door de Commissie "Ziekentroost", die haar werkzaamheden ook dit jaar weer onder grote waardering verrichtte - en de z.g. "Buitenland Commissie", die het contact met onze arbeiders in het buitenland onderhoudt.

Op het zo veelomvattende terrein van het sociale werk hebben wij dit jaar nauwer contact gezocht met enkele grote bedrijven. Een prettige en leerzame gedachtenwuitwisseling heeft geregeld plaats, waardoor wij op de hoogte blijven van hetgeen andere ondernemingen op dit gebied voor hun personeel doen.

Wij zullen er echter naar blijven streven om onze sociale bemoeiingen in de eerste plaats het karakter te geven van opvoeding van het personeel tot zelfstandige en bruikbare arbeidskrachten in de maatschappij.

INTERNE ORGANISATIE:

In dit boekjaar is er veel aandacht aan onze interne organisatie besteed.

Zo kwam tot stand:

een reorganisatie van het magazijnbeheer

een controle-voorschrift op het uitlenen en het onderhoud van gereedschappen

een reorganisatie van de Technische-Controle in verband met de sterke uitbreiding van deze afdeling

de installatie van een ideeën-commissie

de samenstelling van een zelfbeschermingsvoorschrift

een zeer uitvoerig voorschrift voor onze fabrieksbrandweer

een distributiedienst voor de distributie van schaarse artikelen, die geheel in eigen tijd wordt uitgeoefend door het personeel

een reorganisatie van de interne boodschappendienst

een herziening van het functieschema

een reglement dat eenheid in ons voorschriftenwezen bracht.

Onze eigen drukkerij werkte ook dit jaar bevredigend. Zo verzorgde zij o.m. ons periodiek verschijnend mededelingenblad. Het grote belang van een eigen drukkerij bleek duidelijk uit de reactie in drukkerskringen, gevolgd op een publicatie van de door ons bereikte resultaten op het gebied van normalisatie en standaardisatie van het formulierenwezen.

Apart vermeld dient te worden de belangrijke uitbreiding die onze bibliotheek onderging. Onze verzameling telt thans ruim 2300 banden en wordt steeds meer een onmisbare vraagbaak voor de vele technische afdelingen in ons bedrijf. Periodiek verschijnt thans een literatuuroverzicht, waarin de belangrijkste literatuur die in een voorafgaande periode ontvangen is, wordt opgenomen.

Ook ons administratief apparaat is in het afgelopen boekjaar verder

.....

geperfectionneerd. Wij zijn thans in staat, dank zij de uitbreiding van de variabele budgetering, van iedere afdeling wekelijks een exploitatie-overzicht, waarin niet alleen de kosten, doch ook de gewaardeerde prestaties zijn opgenomen, te verstrekken.

VOORUITZICHTEN:

De vooruitzichten van een bedrijf hangen momenteel wel heel sterk af van factoren die buiten het eigenlijke bedrijfsleven staan. Een enigszins gefundeerde toekomstverwachting is niet te geven. Zijn wij in staat, ons productieprogramma tot uitvoer te brengen, dan behoeven wij voor het rendement van onze onderneming niet te vrezen. Momenteel is echter nog niet te voorzien, welke moeilijkheden ons bedrijf vooral ten aanzien van personeelsmaatregelen nog te wachten staan.

RESULTAAT:

Gezien het feit, dat dit boekjaar niet per 30 April 1943, doch per 31 December 1943 afsluit, heeft de Directie thans geen voorstellen ingediend betreffende eventuele winstuitkeringen, doch laat dit gaarne aan de discussie op de Algemene vergadering over.

's-Gravenhage, 27 September 1943

De Directie

TOELICHTING OP DE ACTIVA
VAN DE BALANS PER 30 APRIL 1943
VAN DER HEEM N.V.

=====

VASTE ACTIVA.

Gebouw Maanweg:

Dit jaar is evenals vorige boekjaren, op het gebouw een bedrag afgeschreven van 6% van f 550.000 is f 33.000. Op een totaal aanschaffingswaarde van f 691.127,27 is tot en met 30 April 1943 f 253.156,75 afgeschreven.

Leidingen en Installaties:

Dit jaar is afgeschreven f 22.323,40 zijnde 10% van de aanschaffingswaarde.

Inrichting:

Het afschrijvingspercentage van 33 1/3% is dit jaar gehandhaafd. Uit hoofde hiervan is f 23.325,89 op dit actief afgeschreven.

Machines:

In dit boekjaar is aangeschaft voor een waarde van f 63.143,03. Afgeschreven is een bedrag van f 82.552,74, zijnde 33 1/3% van de aanschaffingswaarde van de nog niet afgeschreven machines. De totaal aanschaffingswaarde van het machinepark bedraagt f 590.527,70.

Gereedschappen:

De aanschaffingen bedroegen f 59.203,82. Dit betreft voornamelijk "speciaal gereedschap". Zoals gebruikelijk zijn deze uitgaven geheel afgeschreven.

Meetapparaten:

Gezien het zeer speciale karakter van dit actief zijn de uitgaven ad. f 10.998,13 eveneens geheel afgeschreven.

Kantoormachines:

De aanschaffingen ad. f 3.679,31 zijn geheel afgeschreven.

Auto's:

De uitgaven ad. f 1.429,40 voor een tankgasinstallatie zijn geheel afgeschreven.

Oetrooien:

De uitgaven hiervoor bedroegen dit jaar f 8.345,70, welk bedrag geheel afgeboekt is.

VOORRADEN.

Grondstoffen en Halffabrikaten:

Deze voorraad ad. f 1.143.428,34 is opgenomen tegen verrekenprijs-waarde, dit is de aangenomen waarde per eind April 1943, verhoogd met vrachten en rechten plus een toeslag tot dekking van inkoop-, opslag- en magazijnkosten.

De aangenomen waarde is vastgesteld op basis van de kostprijs op het tijdstip van aankoop of op de marktwaarde per ult. April 1943, wanneer deze lager is.

De toeslag tot dekking van inkoop-, opslag- en magazijnkosten, vormende een bedrag van f 54.904,27, is op de passiefzijde van de balans opgenomen, zodat per saldo de voorraad grondstoffen en halffabrikaten voor de werkelijke aanschaffingswaarde, resp. marktwaarde, gewaardeerd is.

Verder zijn de in de magazijnen voorradige vervangingsmaterialen of gewaardeerd op de waarde van het vervangen artikel of zijn op deze voorraden extra afschrijvingen verricht. Totaal is uit hoofde hiervan de grondstoffenwaarde met f 32.747,29 verminderd.

Voor incurant zijn van geïnventariseerde voorraden is verder nog 2% van de aanschaffingswaarde afgeboekt.

Gereed product:

De voorraad gereed product ad. f 125.202,28 is opgenomen tegen fabrieksverrekenprijs, dit is direct loon plus onkostentoeslag, direct materiaalverbruik en aandeel in initiale kosten. Eveneens is 2% gereserveerd voor incurante voorraden.

Gereed product in het buitenland zijn goederen, door ons in consignatie gezonden aan buitenlandse afnemers en waarvan het ons bekend is, dat deze voorraden zich nog ter plaatse bevinden.

De goederen zijn eveneens gewaardeerd tegen fabrieksverrekenprijs.

Orders in bewerking:

Deze zijn gewaardeerd voor direct materiaalverbruik tegen verrekenprijs en direct loon plus toeslag.

Voor reeds geconstateerde verliezen op in bewerking zijnde orders is f 24.911,71 gereserveerd.

INITIALE KOSTEN:

Geactiveerde ontwerp- en ontwikkelkosten. Gezien de zeer onzekere waarde van dit actief is het op f 1,-- afgeschreven.

DEELNEMINGEN:

Dit betreft onze deelnemingen in de S.A.Erres Radio te Brussel en de N.V.Erres Naaimachinefabriek in liquidatie. Deze deelnemingen kunnen als waardeloos beschouwd worden.

LENING U/G:

Door ons verstrekte tijdelijke lening.

DEBITEUREN:

Binnenlandse debiteuren zijn opgenomen voor hun geldswaarde; debiteuren vreemde valuta tegen koerswaarde per ult.April 1943. Onder debiteuren is opgenomen, doch later als aparte post weer in mindering gebracht, een vordering van f 412.740,35 op de L.G.W. Hakenfelde voor in rekening gebrachte annulatiekosten, die door de L.G.W.Hakenfelde nog niet als juist erkend zijn. Verder is een bedrag van f 2.384,82 afgeschreven voor dubieuze debiteuren, zijnde hoofdzakelijk oninbare vorderingen op het buitenland.

GELDMIDDELEN:

Kas, Bank en Giro zijn opgenomen voor hun geldswaarde. Vreemd geld tegen de koersen per 30 April 1943.

RECLAMEFONDS:

In verband met de bestemming van dit fonds is dit pro memorie gewaardeerd.

TRANSITORISCHE POSTEN:

Vooruitbetaalde onkosten, zoals assurantie-premiën, contributies, belastingen e.d., voorradige kantoorbehoeften en verdere posten, die ten laste van volgende boekjaren komen.

's-Gravenhage 27.9.1943.

DE DIRECTIE

TUSSENTIJDSE FISCALE BALANS

VASTE ACTIVA:

Gebouw Maanweg	586.620,34
Leidingen en Installaties	174.438,01
Inrichting	52.193,21
Machines	220.772,77
Gereedschappen	1,—
Meetapparaten	1,—
Kantoomachines	10.604,74
Auto's	<u>1.582,56</u>

1.046.213,63

OCTROOIEN:

1,—

DEELNEMINGEN:

1,—

INITIALE KOSTEN:

1,—

VOORRADEW:

Grondstoffen	1.143.428,34
Gereed product	125.202,28
Gereed product in het buitenland	<u>21.505,22</u>

1.290.135,84

af: lagere waardering vervangings-

materialen

32.747,29

af: Ingecalculeerde inkoopkosten

54.904,27

af: Incourant voorziening

25.147,77

1.177.336,51

ORDERS IN BEWERKING:

totaal bedrag	535.465,71
afschrijving tot kostprijs	<u>16.824,14</u>

518.641,57

DEBITEUREN:

volgens saldilijst	504.671,86
afschrijving voor dubieus	<u>2.384,82</u>

502.287,04

157.789,25

GELEENDELEN:

RECLAMEFONDS:

67.476,86

TRANSITORISCHE POSTEN:

37.937,97

HEFFING U/G:

40.000,—

3.547.685,83

PER 30 APRIL 1943.

HYPOTHECAIRE LENING:

438.000,—

CREDITEUREN:

155.967,10

VOORSCHOTTEN OP TE LEVEREN GOEDEREN:

1.339.753,12

DIVERSE VERPLICHTINGEN:

Goederverplichting Hakenfelde	5.592,35
Contract artikelen Philips	29.224,85
licenties radio-export	428,32
voorziening naheffing materiele molest.	24.120,—
voorziening naheffing bedrijfsmolest.	3.360,—
voorziening richtprijzen.	260.395,40
Service en garantie verplichtingen	15.888,—
Contractuele verplichtingen	57,—
Personeelsfonds	30.700,—
voorziening naberekeningen Philips	7.124,31
verschuldigde vacatiekosten	27.200,—

404.090,23

TRANSITORISCHE POSTEN:

rente	14.510,—
indirecte lonen	12.142,50
directe lonen	7.476,80
toeslagen	1.321,13
onkosten	56.294,63

91.745,06

BEDRIJFSVERMOGEN:

Kapitaal	400.000,—
Reserve	718.131,32

1.118.130,32

3.547.685,83

EXPLOITATIE REKENING

1 MEI 1942 -

ONKOSTEN FABRIEK:

werkelijke onkosten fabriek	1.351.875,42
Via loontoeslagen ingecalc. onkosten	<u>1.066.379,58</u>
	285.495,84
Afboeking voors. kosten vervanging personeel	<u>73.635,--</u>

211.860,84

ONKOSTEN INKOOP:

werkelijke onkosten	119.856,86
via materiaaltoeslagen ingecalc. onkosten	<u>67.549,58</u>

52.307,48

5.593,81

EXPORTKOSTEN:

INCIDENTELE FABRIEKSVERLIEZEN:

Bijboeking voorziening loonsverhoging	1.351,62
Bijboeking voorziening naheffing molest	97,--
Bijboeking voorziening vacantielkosten	2.626,85
Afboeking voorziening tariefswijzigingen	6.182,71
Bijboeking voorziening vervangingsmaterialen	294,52
Te weinig gereserveerde revisiekosten motoren en radioapparaten	6.817,94
Afboeking vaste activa	57,38
Kosten vervanging waaiers	<u>58,44</u>

17.486,46

COMMERCIELE VERLIEZEN:

Te weinig ingecalculeerde belastingen	2.770,--
Brandschade stofzuigers	<u>973,32</u>

3.743,32

176.539,39

WINSTSALDO EXPLOITATIEREKENING:

167.531,30

OVER HET TIJDVAK
30 APRIL 1943.

FABRICAGE REKENING:

ONKOSTEN COMMERCIEELE AFDELINGEN:

Onkosten
via verkooptoeslagen ingecalc. onkosten

158.506,38
181.866,73

71.703,60

23.360,35

BRUTO VERKOOPPRIJSVERSCHILLEN:

bruto verkoopprijsverschillen
ingecalc. commercieele onkosten

669.973,34
181.866,73
488.106,61

Voorziening voor gefactureerd tegen
voorlopige verkoopprijzen

179.838,45

308.268,16

INCIDENTELE FABRICAGE-WINSTEN:

Opbrengst afval
Inventarisoverschil
afboeking voorziening verrekenprijswijziging
magazijnverschillen

3.494,79
1.999,39
45.829,89
3.074,12

54.398,19

INCIDENTELE COMMERCIEELE-WINSTEN:

Gedeeltelijke afboeking voorsz. dubieuze deb.
Gedeeltelijke afboeking voorsz. op verkoop-
prijsverschillen goederen in consignatie
Gedeeltelijke afboeking voorsz. Service en
Garantie

470,15

43,75

9.287,10

9.801,—

467.531,30

EXTRA AFSCHRIJVINGEN OP VASTE ACTIVA:

	totaal afschrijvingen	In kostprijs ingecalc.	extra afschrijving	
Gebouw Meerweg	33.000,--	21.200,--	11.800,--	
Leidingen, Install.	22.323,40	11.130,--	11.193,40	
Inrichting	23.325,89	16.430,--	6.895,89	
Machines	82.552,74	61.480,--	21.072,74	
Gereedschappen	59.203,82	31.800,--	27.403,82	
Meetapparaten	10.998,13	2.650,--	8.348,13	
Kantoor machines	3.814,31	4.240,--	- 425,69	
Auto's	1.429,40	6.360,--	-4.930,60	
Totalen	236.647,69	155.290,--	81.357,69	81.357,69

AFBOEKING INITIALE KOSTEN:

89.395,25

INCIDENTELE BEDRIJFSVREEMDE VERLIEZEN:

Exploitatie licenties	564,56
Koersverschillen op effecten	192,33
Koersverschillen vreemde valuta's	14,32
Te weinig gereserveerde vennootschapbelasting.	226,60

997,81

WINSTSALDO:

10.162,67

181.913,42

OVER HET TIJDVAK

30 April 1943

RESULTAAT EXPLOITATIEREKENING:

176.539,39

OCTROOIKOSTEN:

Ingecalculeerd in kostprijs
werkelijke kosten

9.010.--

8.345,70

664,30

RENTE:

Ingecalculeerd in kostprijs
werkelijk betaald

53.000.--

48.290,27

4.709,73

181.913,42

BALANS PER 30 APRIL 1943

Bijlage A

Saldilijst Debiteuren

PERSONEEL:

Bakker J.	Rotterdam	f	4,—
Bleek P.G.v.d.	Den Haag	-	15,73
Bruin A.P.de	Den Haag	-	19,62
Duyné K.T.L.	Den Haag	-	50,—
Eysackers M.J.	Den Haag	-	4,—
Franchimon C.H.	Den Haag	-	30,—
Groot G.J. de	Ginneken	-	0,60
Gussenhoven L.C.M.J.	Voorburg	-	81,25
Hey J.A.J.	Rotterdam	-	1,35
Jinnink P.J.	Den Haag	-	0,41
Lange B. de	Voorburg	-	101,20
Oosterweghel F.	Den Haag	-	25,—
Peereboom P.F.	Den Haag	-	1,20
Pelt L.van	Rotterdam	-	4,13
Ploos van Amstel	Den Haag	-	30,82
Postma J.	Den Haag	-	0,60
Punt H.M.	Den Haag	-	6,38
Rooij J.de	Den Haag	-	0,24
Schouten M.	Den Haag	-	3,45
Sturm J.	Den Haag	-	25,—
Suykerbuyk A.C.M.	Den Haag	-	93,32
Veldkamp G.	Voorburg	-	3,—
Verkuylen J.C.W.	Den Haag	-	3,75
Vliet G.van	Den Haag	-	13,03

GEWONE:

Albedon NV.	Den Haag	-	16,70
ANRU	Amersfoort	-	2.239,87
Automatic Screw Works	Nijmegen	-	160,06
Bartelse FA.	Kloetingen	-	51,03
Bemmel Th.van	Den Haag	-	34,—
Bock A.G.H.de	Den Haag	-	7,50
Bond van Octrooi & Merkenhouders	Voorburg	-	0,28
Brabant Regenkledingfabr.	Den Haag	-	23,—
Broek Fa.v.d.	Goes	-	200,99
Casselmann B.	Den Haag	-	7,35
Centraal Beheer	Amsterdam	-	1.218,38
Claessen NV.	Amsterdam	-	0,65
Daalderop J.N. NV.	Tiel	-	88,20
Haagmans B.	Amsterdam	-	1,32
Haghefilm NV.	Den Haag	-	66,65
Heem J.v.d.	Voorburg	-	1.504,76
Heem L.v.d. A.	Voorburg	-	1.103,24
Heem L.W.v.d.	Voorburg	-	555,73
Holland-Electro	Rotterdam	-	7.954,47
Holl.Optiekfabriek NV.	Brunnen	-	24,23
Hoofd-Telefoondienst	Utrecht	-	16,36
Kunstharsproducten Ind.	Steenwijk	-	5,06
Lunteren H.van	Scheveningen	-	71,50

BALANS PER 30 APRIL 1943

Bijlage A

Saldilijst Debiteuren

Minkema & Zn. B.	Groot-Ammer	f	2.555,60
Ned. Seintocstellenfabriek	Hilversum		601,50
NETAM	Schiedam		5,75
Fellikaan G.	Den Haag		27,29
Philips N.V.	Eindhoven		69.113,91
Plaatselijke dienst der	Amsterdam		27,50
Radiocentrale	Breda		13,75
RAKONA NV.	Amsterdam		1.910,47
Rijkverzekeringsbank	Den Haag		1,60
Rijmenan H. van	Den Haag	-	472,—
Scheepmaker K.	Ginneken		2.217,60
Schuurink Fa.	Den Haag		2.170,91
Siemens Nij. Ned.	Rotterdam		5.288,21
Stokvis en Zn. R.S.	Rotterdam	-	49,77
Stokvis-Reparatie	Amsterdam		81,60
Technisch-Bureau H. Glastra	Den Haag		2.000,—
Techn. dienst der P.T.T.	Den Haag		16.873,53
Thabur NV.	Leeuwarden		221,82
Vaartjes Radio	Den Haag		61,75
Waldorp NV.	Voorburg		4,50
Watson Hr.			

BUITENLAND:

Algemeine Elektricitäts	Stuttgart		42,—
Gesellschaft	München		19,50
Beha	Buenos Aires		715,14
Casa America	Sofia		148,20
Fanchristo P. Popoff & Bruder	Stockholm	-	0,44
Elektriska A.B. Skandia	Budapest		9.189,—
Engel C. Pa.	Bratislava		1.021,—
EVUS			
Farec Electro Apparate	Berlijn		205,75
G.m.b.H.	Toronto		27,—
Hodkinson R.L.	Zurich		10.255,67
Jenny Walter			
Hakenfelde Luftfahrtgeräte-	Berlijn		768.604,22
werke	Antwerpen		2.511,70
Mega Samenwerkende Mij.	Johannesburg		457,62
Melk H.W.	Helsingborg		7,35
Paulsens Jaermanufaktur AB	Schwanden		455,68
Therma A.G.	Benoni		640,—
Transvaal Electric-Service	Goteburg		2.049,85
Wallgren H.A/B	Santos		17,71
Walter LEDA.			

BIJZONDERE DEBITEUREN:

Verschuren J.C.	Roosendaal		441,03
Crisis invoerbureau	Den Haag		36,88
Centrale dienst voor de			
In- en Uitvoer	Den Haag		56,19
Bureau v.d. Metaalverwer-			
kende Industrieën	Den Haag	-	336,83
R.B. voor Chemische producten	Den Haag		7,43
R.B. voor Non Ferro Metalen	Den Haag	-	2,17

BALANS PER 30 APRIL 1943

Bijlage A

Saldilijst Debiteuren

Voorburgse Gen.Electr.&Gas bedrijf	Voorburg	f	10,--
Voorburgse Gen.Electr.&Gas bedrijf	Voorburg		10,--
Voorburgse Gen.Electr.&Gas bedrijf	Voorburg		10,--
Gen.Electrisch bedrijf waarb.som	Den Haag		1.000,10
Gemeentelijk Gasbedrijf	Den Haag		25,--
Pakketpost waarborgsom	Den Haag		15,92
Voorburgse waterleiding Mij. waarborgsom	Voorburg		5,--
Voorschotten op lonen personeel			953,87
Van spaarfonds in te hou- den voorschotten lonen personeel			25,45
Voorschotten aan diverse personen			25,--
Centraal Beheer ongevallen verzekering	Amsterdam		4.290,--
Reservekas Bedrijfsverz.			416,57
Ziekengeld verzekering			165,29
Reservekas Wet-Risico			1,30
De Tuinbouw onderlinge			
		f	917.412,21

BALANS PER 30 APRIL 1943**Bijlage B****Specificatie Transitorische posten-Debet**
-----**VOORUITBETAALDE ONKOSTEN:**

Voorraad Drukkerij	f 6.000,—
Voorraad Kantoorbehoefden en drukwerk	19.040,67
Voorraad statistiekzegels	25,34
Frankeerwaarden	95,39
Geschenken-voorraad	1.200,—
Abonnementen Nederlandse Spoorwegen	169,—
Telefoonabonnementen	183,70
Contributies en abonnementen	576,20
Huren Marialaan	6,—
Huren Vreeburg	57,50
Huren Laan van Roes en Doorn	30,—
Huur frankoermachine	11,70
Wegenbelasting automobielen	221,37
Grondbelasting, straatbelasting en sluisgeld	1.306,75
Vooruitbetaalde verzekeringpremies	8.444,75
Nachtveiligheidsdienst	32,60
Onderhoud klokinstallatie	12,—
Vooruitbetaalde consentgelden	525,—

	f 37.937,97

BALANS PER 30 APRIL 1943
Bijlage C

Specificatie van vooruitbetalingen
op te leveren goederen

N.V.Philips vooruitbetalingen op radio-apparaten	f	122.038,48
N.V.Philips vooruitbetalingen op handdynamo's		37.226,92
N.V.Thabur vooruitbetalingen stofs.aggregaten		31.987,50
N.V.Siemens vooruitbetalingen op stofzuigers		212.500,--
N.V. R.S.Stokvis vooruitbetalingen op hand- boormachines		30.000,--
N.V. R.S.Stokvis vooruitbetalingen op stofzuigers		40.000,--
Hakenfelde G.m.b.H. vooruitbetalingen op, motoren, schakelmateriaal e.d.		866.000,22
		<hr/>
		f 1.339.753,12
		<hr/>

BALANS PER 30 APRIL 1943
Bijlage D

Specificatie Crediteuren

Handelscrediteuren volgens (bijlage E)	f 132.224,26
Verschuldigde vermogens- en vennootschaps belasting 1941/1942	100.000,--
Verschuldigde ondernemingsbelasting 1942	18.744,--
Verschuldigde omzetbelasting April 1943	4.998,84
	<hr/>
	f 255.967,10

BALANS PER 30 APRIL 1943

Bijlage B

Saldilijst - Crediteuren

Achema NV.	Amsterdam	6,—
A.E.G.	Amsterdam	7,70
Wed.J.Ahrend	Den Haag	5,66
AHAKA	Den Haag	25,90
Albani NV.	Den Haag	0,—
Albedon	Den Haag	1,81
Alewijnse NV.	Nijmegen	286,80
ARNO	Den Haag	26,—
Artillerie Inrichting	Den Haag	2.692,25
M.van Baaren	Den Haag	2,38
Van Baerle-Bemmelans & Co	Den Haag	163,20
H.Bakker NV.	Hengelo	40,70
Bakker & Co.	Voorburg	8,50
Bataafse Import Mij.	Den Haag	64,18
Bell's Kantoor v.Techn.		
Zaken	De Bilt	57,20
Berg & Burg	Amsterdam	50,—
J.Bernhard	Den Haag	0,60
J.L.Bienfait & Co.	Aerdenhout	235,32
De Binckhorst	Voorburg	9,75
J.Bladergroen	Den Haag	1,58
G.L.Boelhouwer	Den Haag	32,—
N.V.Boorwerk	Amsterdam	70,48
Van Bordewijk	Den Haag	10,25
Bosbad NV.	Den Haag	110,84
R.Breuning	Amsterdam	26,75
J.Breurkes	Den Haag	223,20
H.W.K.de Brey	Den Haag	12,50
Brocades en Stheeman	Meppel	9,63
F.de Bruyn	Den Haag	1.760,—
BUMA	Amsterdam	182,19
V.d.Burg	Rotterdam	1.016,37
Cellini	Den Haag	4,55
Cellulose lakfabriek	Tiel	75,94
Centraal Beheer	Amsterdam	1.164,59
Centrale Keukens	Den Haag	3.180,—
Chem.fabriek Schiedam	Schiedam	3,15
Chem.Techn.Industrie	Amsterdam	5,—
Chemproha	Dordrecht	27,95
De Coco's	Amersfoort	89,35
J.C.le cointre	Den Haag	750,—
Corbesu	Den Haag	0,72
J.N.Daaldorop	Tiel	242,25
NV.A.S.van Daalen	Rotterdam	53,60
Jan Dekker	Wormerveer	10,—
Dekker en Nordemann	Amsterdam	83,35
Delftse Leerl.& Drijf- riemenfabriek	Delft	28,71
D.R.U.	Uft	2.268,50

BALANS PER 30 APRIL 1943

Bijlage K

Saldilijst - Crediteuren

J.F.Dinkelo	Amsterdam	-f	20,—
Documentatiedienst	Den Haag		19,63
Doel & Fray	Den Haag		83,32
Van Doorn	Den Haag		0,70
Dordtsche Glashandel NV.	Dordrecht		2.838,36
Ing.Bureau Driessen	Driebergen		117,20
J.Duiker	Den Haag		14,77
Van Duyl NV.	Rotterdam		0,93
Techn.Bureau Dynamis	Amsterdam		50,20
Nachtveiligheidsdienst	Den Haag		103,83
le Ned.Witmetaalfabriek	Loosduinen		203,25
Ned.Inst.v.Efficiency	Amsterdam		31,—
Electrolyse Elpewe	Hilversum		788,59
N.V.Dordt	Dordrecht		774,03
N.V.Enkes	Voorburg		424,73
Enveloppefabriek NV.	Amsterdam		90,06
Ir.W.S.v.d.Erve	Den Haag		995,59
Eyle & Ruygers	Rotterdam		0,70
Feist	Amsterdam		300,25
Van Gelder en Zoon	Amsterdam		25,97
G.E.B.	Den Haag		1,34
Techn.Bureau W.Goppel	Den Haag		21,—
N.V.v.d.Graaf & Co.	Amsterdam		2,60
Grondbelasting	Den Haag		2.625,20
Grundhut	Cham		10,29
Haagsche Cliché Ind.	Den Haag		7,59
Haagsche Steenkolen Mij.	Den Haag		67,50
Haghefilm NV.	Den Haag		24,—
Handelsbelangen	Amsterdam		4,—
A.Hemsing	Amsterdam	-	4.970,97
Van der Hert	Den Haag		37,41
H.de Heus en Zn.	Apeldoorn		3,26
H.v.d.Heyden	Den Haag		2,—
W.A.Hoek	Schiedam		4,59
Holland Indië	Den Haag		227,39
Holl.Draad & Kabelfabriek	Amsterdam	-	172,25
Holl.Kleefmachinefabriek	Rotterdam	-	34,30
Holl.Papierindustrie	Amsterdam		95,92
Holl.Zekeringenfabriek	Nijmegen		22,85
L.v.d.Hoorn NV.	Utrecht	-	18,94
W.B.Hoos	Den Haag		241,90
Ad.Hosman	Utrecht		20,—
Houtschroevenfabriek	Amsterdam		26,91
Houwingen & IJsselstein	Den Haag		45,—
Hulshof & Co.	Amsterdam		89,—
Hund	Den Haag		4,41
J.C.Huygens	Bussum		6,47
Hygiene	Den Haag		52,80
Industrie NV.	Vaassen		8.954,97
Ind.Assurantiekantoor	Eindhoven		5.975,15
Industriële Mij.	Zutphen	-	1.151,53
Int.Auto Mij.	Den Haag		2,73
P.Jautze	Den Haag		0,50
Jeveka	Amsterdam		30,32

BALANS PER 30 APRIL 1943

Bijlage B

Saldilijst - Crediteuren

De Jong	Voorburg	f	61,55
A. & L.de Jong	Dordrecht		19,60
C.J.Jung & Co.	Amsterdam		635,38
Koller & van Os	Den Haag		2,40
Kunstharsproducten Ind.	Steenwijk		185,82
Langoat NV.	Bussum		129,21
Lindeteves-Stokvis	Amsterdam		4,70
Lips sloten NV.	Den Haag		25,62
Bur.Literatuur Documentatie	Den Haag		18,—
Gerard Loeber	Amsterdam	-	781,04
Van Lonkhuisen	Zeist		2,23
Lorents Kantoorboekhandel	Den Haag		15,—
Magneet Kleefstoffenfabr.	Den Haag		1,79
P.Mansvelt & Zn.	Den Haag		5,55
Marathon Staal Mij.	Rotterdam		273,83
Mavon	Schiedam		14,—
Drukkerij Mercurius	Wormerveer		29,68
N.V. U Mesdag	Den Haag		3,—
A.Meijerman	Den Haag		410,95
Van Mouwerik & Bal	Zeist	-	4,77
Ned.Akkerbouwcentrale	Den Haag		684,—
Ned.Hasler Mij.	Den Haag		43,10
Ned.Invoer Mij.	Amsterdam		239,70
Ned.Spoorwegen	Den Haag	-	242,65
Nenafa	Amsterdam		305,61
Neonlicht	Den Haag		125,88
Niftrik	Den Haag		270,90
NV. M.Nijhoff	Den Haag		8,35
D.R.Ochsendorf	Scheveningen		579,38
H.Onkenhout	Amsterdam		537,75
N.V.Oxigenium	Schiedam		26,26
N.V.Ozon	Voorburg		2,84
Paragon	Amsterdam		127,40
C.Pellikaan	Den Haag		231,45
N.V.Philips	Eindhoven		61.437,82
N.V.Philips Lampenrekening	Eindhoven		196,85
Plaatselijke Tel.dienst	Den Haag		57,33
Dan v.d.Poort	Rotterdam		145,24
J.D.Posthumus	Amsterdam		10,17
P.Proost en Zn.	Amsterdam		55,84
Psychotechnisch Lab.	Amsterdam		660,—
J.W.Put	Rotterdam		4,50
van Randwijk	Dordrecht	-	0,75
Regeno	Amsterdam		3,20
Res.Melkinrichting	Den Haag		70,61
M.Ritsem	Hilversum	-	221,49
ROMAL	Utrecht		4.206,38
Rott.Droogijfsfabriek NV.	Rotterdam		14,49
Roupe v.d. Voort	Den Haag		115,31
Ruys Handelsvereniging	Den Haag		51,29
Ruys en Co.	Den Haag		80,32
Schildershuis	Den Haag		21,81
J.Schreuder NV.	Rotterdam		142,80
L.L.Servaas	Leiden	-	432,08
Sherazade	Den Haag		29,50
Ned.Siemens Mij.	Den Haag		323,24

BALANS PER 30 APRIL 1943

Bijlage B

Saldilijst - Crediteuren

N.V. S.K.F.	Amsterdam	f	42,50
Stempelfabriek Hollandia	Den Haag		27,01
Fa. B.G.v.d.Stighel	Den Haag	-	21,42
R.S.Stokvis & Zn.	Rotterdam		897,07
Stolp IJzerhandel	Den Haag		67,88
TEVEMA	Amsterdam		48,45
Textielfabriek Veenendaal	Veenendaal		268,99
NV.Thabur	Den Haag		21,48
Tools	Amsterdam		5,10
W.E.Vahrenkamp	Voorburg	-	2,20
Ver.Octrooibureaux	Den Haag	-	137,—
R.Verseveldt	Den Haag		607,68
Mr.J.F.A.Verzijl	Voorburg		171,50
NV.Viba	Den Haag		30,07
VICAM	Amsterdam		380,—
Houthandel de Vliet	Voorburg		83,—
Van Vlotens Industrie	Baarn		44,97
N.V.Vredestein	Loosduinen		69,99
J.Wagenmakers & Zn.	Breda		2,25
NV.Waldorp	Den Haag		32,—
G.A.A.v.d.Wall & Co.	Arnhem		103,74
D.de Wit	Rijswijk		6,40
Robert Zapp	Amsterdam		14,32
ZEVA NV.	Amsterdam		441,28
J.S.Zimmer & Co.	Amsterdam	-	3,06
Z.H.Cartonnagefabriek	Delft		315,28
<u>BUITENLAND:</u>			
H.Albikns	Stockholm		8,97
Britisch N.S.F.Company	Croydon		1.404,06
Degussa	Frankfort/Main	-	1.387,38
Gebr. Elbracht	Witten		32,93
Eisen und Metallindustrie	Wattenscheid	-	500,32
Elektro Isolier Ind.	Wahn		115,28
Flender A.G.	Bocholt		50,50
Frankl & Kirchner	Mannheim	-	790,18
Gregory & Co.	Westfalen	-	33,69
Heid & Co.	Schonthal	-	1.964,75
I.G.Farbenindustrie	Bitterfeld	-	6,42
Fr.Kammerer	Pforzheim	-	110,52
Kautt & Bux	Stuttgart	-	1.136,05
Dr.F.Krants	Bohn		1,39
Lahr en Co.	Stuttgart	-	291,24
Markische Nietenfabriek	Muhlenramede	-	53,43
Kurt Michael & Sohne	Steinbach		219,31
Mohling & Co.	Dahle		87,72
A.Montfort	M.Gladbach		22,91
Nolan Mc. Neil	New-York		17,13
Ruhrstahl A.G.	Witten	-	689,13
Ch.Schweizer & Sohne	Schramberg	-	274,58

BALANS PER 30 APRIL 1943

Bijlage E

Saldilijst - Crediteuren

Siemens Planiawerke A.G.	Berlin	-f	968,38
A.M.Theile	Polens		96,84
L.Witte & Co.	Wuppertal		59,27
Siegfried Wipperman	Hagen I/W		141,60
Zoellner Werke	Berlin	-	231,28

BLIJZONDEREN:

Boete personeel			3.312,31
Fonds voor kasverschillen		-	51,31
H & B Sportvereniging			186,55
Loonbelasting			8.293,51
Nestofa			8,15
Niet afgehaalde lonen			384,79
V.D.H.Ontspanningsvereniging			113,54
Spaarfonds			915,—
Spaarfonds uitbetalingen		-	6,94
Vacantiebonnen			55,—
Waarborgsom Hr.J.v.d.Linden			1.000,—
Ziekenfonds			17.324,22
Ziekentroost			201,95

f 132.224,26

BALANS PER 30 APRIL 1943

Bijlage F.

Specificatie Diverse verplichtingen

Vooruitgeboekte inkoopkosten	f 54.904,27
Verschuldigde contractuele vergoedingen Philips	29.224,85
Diverse contractuele verplichtingen	57,—
Licentie-kosten radio-export	428,32
Voorziening naberekening prijsstijging Philips leveranties	7.124,31
Goederenverplichting Hakenfelde	5.592,35
Verschuldigde vacatiekosten	27.200,—
Voorziening naheffing materiële moleestschade	30.170,—
Voorziening naheffing bedrijfs moleestschade	6.360,—
Voorziening vermogens- en ondernemings- belasting 1 Jan. - 30 April 1943.	15.000,—
Voorziening Service- en Garantieverplichtingen	15.888,—
Ondersteuningsfonds personeel	17.653,50
Speciaal fonds	44.077,21
Voorziening richtprijzen Hakenfelde	260.395,40
	<hr/>
	f 514.075,21

BALANS PER 30 APRIL 1943

Bijlage G

Specificatie Transitorische posten Credit

Verschuldigde rente	f 14.510,--
Verschuldigde indirecte lonen	11.096,20
Verschuldigde indirecte lonen Stokvis personeel	1.046,30
Verschuldigde directe lonen	7.476,80
Vooruitgeboekte onkostentoeslagen	1.321,13
Verschuldigde onkosten (Specificatie zie bijlage H)	<u>56.294,63</u>
	f 91.745,06

BALANS PER 30 APRIL 1943

Bijlage H

Specificatie Transitorische posten Credit

VERSCHULDIGDE KOSTEN:

Ziekteverzekering	f 7.003,15
Ongevallenwet	11.465,18
Ziekenfonds	952,17
Kindertoeslag	2.574,37
Vereveningsbelasting	5.509,53
Spaarfonds	415,50
Wachtgeldfonds Electra Technische Industrie	1.170,—
Kosten aanneme personeel	1.955,—
Nog te betalen steenkolen	1.038,50
Warme maaltijden	5.300,—
Reiskostenvergoeding	254,—
Autokosten	4,88
Onkosten Houtopslag	52,—
Boekwerken	660,—
Electriciteit	1.842,30
Opslagkosten Rotterdam	103,60
Gas	239,75
Erfpacht	2.091,—
Algemeen Sociaal fonds drukkerij	21,15
Verschuldigde verzekeringpremies	11.772,—
Provisie Bos Berlijn	900,—
Doktersvisite's	302,70
Jaartaxes octrooien	600,—
Onderhoud kantoormachines	67,85
	<hr/>
	f 56.294,63
	<hr/>

BALANS PER 30 APRIL 1943

Bijlage 1

Saldo bevestigingen

Giro saldo ad. f 14.668,88 (zie boekingsstuk no.1851 dd. 30-4-'43)
Bank saldo Hollands geld ad. f 18.423,42 (zie boekingsstuk no.1353
dd. 30-4-1943).

Bank saldo vreemd geld:

Zie boekingsstuk no.9 dd. 30-4-'43 RM. 72942,80 ad. 75,36 =	f 54.968,15
Zie boekingsstuk no.1 dd. 31-12-1942 \$ 1239,50 ad. 1,88 =	f 2.334,91
Saldo bij Ned.bank (zie schrijven Rotterdamsche bankvereniging dd. 17-11-1939	f 3.409,48
Saldo Stockholm Enskildabank	f <u>6,41</u>
	f 60.718,95

Mij. voor Industrie financiering.

Bevestiging saldo ad. f 438.000 (zie schrijven dd. 19-4-'43
no. 1236).

Thabur.

Bevestiging voorschotrekening ad. f 31.987,50 (zie schrijven
dd. 10-6-1943 no. 1877).

Ned.Siemens Mij.

Bevestiging voorschotrekening ad. f 212.500 (zie schrijven
dd. 18-6-1943 no. 1969).

N.V. R.S.Stokvis en Zn.

Bevestiging voorschotrekening handboormachines ad. f 30.000
(zie schrijven dd. 11-5-1943 no. 1451).

Bevestiging voorschotrekening stofzuigers ad. f 40.000
(zie schrijven dd. 11-5-1943 no. 1451).

N.V.Philips.

Per 22 September 1943 nog geen bevestiging ontvangen.

L.G.W.Hakenfelde.

Saldo ad. f 866.000,22 (zie schrijven dd. 30-3-1943 no.1042).

TUSSENTIJDSE BALANS

	anschaffing.	afschrijving.	boekwaarde.	
GEBOUWEN:				
Gebouw Kaanweg	691.127,27	253.156,75	437.970,52	437.970,52
VASTE ACTIVA:				
Leidingen, Install.	223.234,--	99.419,54	123.814,46	
Inrichting	161.164,33	141.303,92	19.860,41	
Machines	590.527,70	503.783,96	86.743,74	
Gereedschappen	59.204,82	59.203,82	1,--	
Meetapparaten	10.999,13	10.998,13	1,--	
Kantoor machines	44.979,55	44.978,55	1,--	
Auto's	21.198,07	21.197,07	1,--	
	<u>1.111.307,60</u>	<u>880.884,99</u>	<u>230.422,61</u>	230.422,61
Octrooien	8.346,70	8.345,70	1,--	1,--
DEELNEMINGEN:	91.904,28	91.903,28	1,--	1,--
INITIALE KOSTEN:	222.569,88	222.568,88	1,--	1,--
VOORRADEN:				
Grondstof en Half-fabrikaten:	1.143.428,34			
af:lagere waardering				
vervangingsmateriaal	<u>32.747,29</u>			
	1.110.681,05	22.213,62		
Gereed product	125.202,28	2.504,05		
Ger.prod.in buitenl.	<u>21.505,22</u>	<u>430,10</u>		
	1.257.388,55	25.147,77	1.232.240,78	1.232.240,78
ORDERS IN BEWERKING:	535.465,71	24.911,71	510.554,--	510.554,--
DEBITOREN:				
Volgens saldilijst spec.bijlage A	917.412,21			
af:Doorberekende annulatiekosten	<u>412.740,35</u>			
	504.671,86	2.384,82	502.287,04	502.287,04
GELDMIDDELEN:				
Kassen			63.978,--	
Bank			18.423,42	
Giro			14.668,88	
Vreemd geld			<u>60.718,95</u>	157.789,25
RECLAMEFONDS			67.476,86	
Voorziening reclamekosten			<u>67.476,86</u>	
LENING U/G.				P.M. 40.000,--
TRANSITORISCHE POSTEN.				
Vooruitbetaalde onkosten, spec. bijlage B				37.937,97
RESULTAAT.				
Verlies 13e boekjaar			53.048,37	
winst 14e boekjaar,				
1 Mei 1942/30 April 1943			<u>10.162,67</u>	42.885,70
				<u>3.192.090,87</u>

PER 30 APRIL 1943.

KAPITAAL:

AANDEELHOUDERSRESERVE:

HYPOTHECAIRE LENING:

Bedrag der lening
Aflossing

600.000.—
162.000.—

400.000.—
152.550,38

438.000,—

VOORUITBETALINGEN OP TE LEVEREN GOEDEREN:

specificatie bijlage C

1.339.753,12

CREDITEUREN:

specificatie bijlage D

255.967,10

DIVERSE VERPLICHTINGEN:

specificatie bijlage F

514.075,21

TRANSITORISCHE POSTEN:

specificatie bijlage G

91.745,06

3.192.090,87

FISCAAL RESULTAAT OVER TIJDVAK

1 Mei 1942-30 April 1943

Zuiver bedrijfsvermogen per 30 April 1943	f 1.118.130,32
Zuiver bedrijfsvermogen per 30 April 1942	<u>f 1.166.413,52</u>
Vermogens afname	f 48.283,20

VERMOGENSONTTREKKINGEN:

6% dividend	f 24.000,--	
Comm. tantièmes	5.000,--	
Betaling venn.belasting Jannari-April 1942	6.739,93	
1e termijn betaling ven- nootschapbelasting 1941/1942	11.106,67	
Betalingen aan instellingen van liefdadigheid	<u>600,--</u>	
		f <u>47.446,60</u>
Fiscaal verlies		f 836,60

BALANS PER 30 APRIL 1943

VERKLARING AFWIJKING FISCAAL RESULTAAT
MET RESULTAAT VOLGENS AANDEELHOUDERSBALANS

Resultaat aandeelhoudersbalans, Winst		f 10.162,67
Fiscaal meer winst door:		
Lagere afschrijving op vaste activa	1.616,12	
Lagere afschrijving op orders in bewerking	8.087,57	
Geen stortingen in ondersteuningsfonds	5.120,16	
Geen extra stortingen in speciaal fonds	13.377,21	
Geen reservering voor ondernemings- belasting 1943	<u>15.000,--</u>	
		f 43.201,06
Fiscaal hogere winst door afwijkende beginbalans:		
Afschrijving orders in bewerking		f 602,11
Fiscaal minder winst door:		
Hogere reservering voor naheffing	10.700,--	
Gereserveerde belastingen per 30-4-'42 op aandeelhoudersbalans:		
Ondernemingsbelasting	19.000,--	
Winstbelasting	38.549,04	
Vennootsch.belasting	<u>105.000,--</u>	
		162.549,04
Per 30 April 1943 gereserveerde belastingen:		
Vennootsch.belasting	<u>100.000,--</u>	
		-f 73.249,04
Verlies		f 19.283,20
Uitkeringen uit Aandeelhoudersreserve		<u>29.000,--</u>
Resultaat volgens fiscale balans		V f 48.283,20